

Politikkur er at vilja og tora broytingar

Oddagrein

Í farnu viku kom javnaðarflokkurin loksins við uppskoti sínum um framtíðar viðurskiptini millum Føroyar og Danmark. Hetta uppskot hevur verið ávegis nú í drúgva tíð. Karmurin um uppskotið eru annars tey stig, ið flokkurin áður hevur tikið um sjálfstýrislóg og stjórnarskipanarnevnd. Tá vildi javnaðarflokkurin ikki spæla út við, hvat ítökiliga innihaldið skuldi vera. Grundgeving javnaðarflokksins, sum eisini ljóðaði rimulig, var, at fyri at geva málinum eina breiða undirtøku, so vildi man ikki frá byrjan seta síni egna fingramerki á Men fyrrv. sambandsløgmaður noktað táverandi flokkunum í samgonguni at taka nakað sum helst stig á sjálfstýrisleið, og tjóðveldið vildi bara ganga sína egna leið.

NÚ sjálfstýrisflokkarnir hava spælt út við sínum fullveldi, hava verið nógv atfinningar móti javnaðarflokkinum, tí hesin bara hevur verið ímóti úttan at seta nakað í staðin. Nú er so uppskotið komið, og áhugavert verður at hoyra og frætta meira um innihaldið í tí. Í hesum sambandi hevur leiðslan og tingmanningin í javnaðarflokkinum gjørt av at vitja kringlandið at greiða frá innihaldinum.

Ein kann nú við røttum siga, at vit hava trý boð uppá framtíð Føroya. Sjálfstýrisflokkarnir vilja fullveldi, sambandið vil samband og ongur broytingar, meðan javnaðarflokkurin vil samveldi. Eftir okkara tykki eiga at verða gjørdar broytingar í viðurskiptunum millum Danmark og Føroyar. Politikkur er at vilja og tora broytingar, men talan er ikki um broytingar fyri einhvønn pris. Broytingar mugu lagast til teir møguleikar, sum eru og sum koma. Og til tess at fremja broytingar, mugu vit eisini sjálvi skapa fortreytirnar. Nú vit stevna inn í eina nýggja öld er eisini avgjørt rætt at seta sær nýggj mál og nýggj stevnumið. At leggja soleiðis til rættis, at Føroyar gerast sjálvbjargnar og taka ábyrgd av egnum viðurskiptum er í okkara hugaheimi einki minni enn ein sjálffylgja. Men einhvør broyting má byggja á grundleggjandi kanningar, og breiður meiriluti av fólkinum má taka undir við teimum.

EFTIR okkara tykki hevur sambandsflokkurin við formanni tess á odda fullkomiliga byrgt seg inni. Røknast má við, at meina sjálfstýrisflokkarnir nakað við fullveldisætlanir og javnaðarflokkurin nakað við samveldisætlanir sínar, so verða tað hesir flokkar, sum náttúrliga koma at mynda Føroya framtíð. Sambandsflokkurin - sær sjálvum líkur - hevur valt bara at lata standa til. Hetta er á ongan hátt haldbart, og tað er spell fyri teir mongu sambandsveljarar, sum á ongan hátt stuðla konservativu og afturhaldslíknandi linjuni hjá núverandi formanninum. At landsins elsta blað, sum oftani verður tengt saman við sambandsflokkinn, í sínum oddagreinum tykist standa fyri somu kós sum formaðurin, má kennast svárt hjá teimum sambandsfólku, sum hóast alt vilja skilagóðar broytingar.

Sosialurin

Viðmerking:

Kaj P. Mortensen óseriøsur viðv. Kina

Í samband við tilboðið uppá kr. 72,5 milliónir, sum er kostnaðurin fyri at byggja nýggja vaktar- og bjargingarskipið í Kina, hevði Kaj P. Mortensen frá Fiskimál-astyrinum ta viðmerking í Útvarpi Føroya á miðdegi leygardagin, at tilboðið nú varð broytt tver ferðir og tí óseriøst.

Vit skulu í hesum sambandi upplýsa, at uppruna-tilboðið var USS 11,3 milliónir, sum svarar til kr. 72,5 milliónir.

Aftan á samráðingar við umboð fyri Vaktar- og Bjargingartænastuna í Kina, kom tilboðið av ymiskum ógreiðum krøvum at ljóða uppá USS 11,6 milliónir, sum svarar til umleið Kr. 74,3 milliónir.

Síðani hevur skipasmíðjan havt stundir til at kanna alt projektið enn einaferð og hevur nú boðað frá, at teir kunna byggja skipið í tráð við settu krøvini fyri projektið fyri upprunatilboðið uppá kr. 72,5 milliónir. - Hetta er tað sum Kaj P. Mortensen sigur er óseriøst.

Vit halda harafturimóti, at hetta júst prógvar hvussu

seriøs skipasmíðjan í Kina er, og at tað heldur er Kaj P. Mortensen, sum er óseriøsur í hesum máli.

Áður nevnda fráboðanin um at tilboðið frá Kina ljóðaði uppá Kr. 88 milliónir er beinleiðis ósonn.

Skandinaviskur standardur

Kaj P. Mortensen nevndi eisini fyri Útvarpi Føroya, at arbeidsbólkurin frá Vaktar- og Bjargingartænastuni, sum hevur verið á skipasmíðjunum í Kina metti, at arbeidið har ikki lúkaði skandinaviskur standard.

Vit hava verið á skipasmíðjunum í Kina við verkfrøðingum, sum eru serfrøðingar í skipabygging frá Norska og Íslenska skipaverkfrøðingafelagnum »Vik & Sandvik - Skipatekni« og frá stórfrytøkuni »Ulsstein« úr Noregi, sum sjálvi eiga skipasmíðjur í Noregi, og eisini við umboði frá »Det Norske Veritas«, sum hevur skrivstovu á staðnum.

Allir hesir serfrøðingar eru samdir um, at henda skipasmíðja í Kina ger eitt fyrsta floks arbeiði, sum er minst á hædd við skandi-

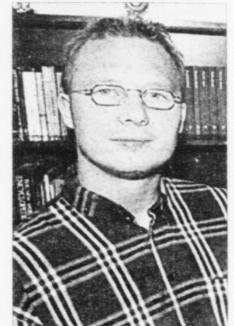
naviskur standard.

Nevnst skal í hesum sambandi, at vit í vikuskiftinum finga frágreiðing frá eftirlitsmanninum hjá skipaverkfrøðingafelagnum »Vik og Sandvik - Skipatekni«, sum er á skipasmíðjunum í Kina í sambandi við byggingini av tí 71,3 m nóta- og trolskipinum, ið verður bygt til Íslands.

Íslendski eftirlitsverkfrøðingurin sigur, at ein stórtur partur av dubult botnaðu botntangunum undir lastini eru gjørdir, ein stórtur partur av dekkunum eru gjørd, fundamentið til høvuðsmotorin v.m. er liðugt, og at hann er sera væl nøgdur við arbeiðið, sum hann sigur er á skandinaviskum støði. Hann boðar frá, at tað eru sera vakrar og góðar sveisingar, og at pláturbeidið er fyrsta floks.

Um so er, at Vaktar- og Bjargingartænastan og aðrir ikki ynskja at byggja í Kina av prinsipiellum grundum, so er tað í lagi og ein erlig sak at hava ein slíkan hugburð.

Men beinleiðis at siga ósatt, at standardurin ikki er á skandinaviskum støði,

Alvur Mortensen

kunnu vit sum skipsmeklarar als ikki góðtaka og lata fara framvið óátalað. Hetta meti vit er sera óseriøst.

Í hesum sambandi gleða vit okkum til at nýggja nóta- og trolskipið, sum bygt verður í lotuni á skipasmíðjunum í Kina til Íslenska keyparan, um einar 12 mánaðir kemur skumandi inn á Havnarvág, sum ætlanin er, at sýnast fram fyri føroyingum, soleiðis at føroyingar sjálvir kunnu meta um standardin í Kina.

Skipsmeklaravirknið Mar-etecc á Argjum vil í hvussu so er hjálpa til at fáa upplýsingarnar til vega, sum landsstýrið møguliga ynskir afturat.

Vinarliga heilsan,
Alvur B. Mortensen

Politikarin og sannleikin

Á einum politiskum fundi í Atlantis citeraði Hákon Djurhuus (1908-87), fyrrv. lögmaður, tann enska liberala forsetisráðharran W. E. Gladstone (1809-98) fyri at siga: "Gud náði tann politikara, sum ikki sigur veljarum sínum sannleikan".

Hetta kom fram fyri meg, tá ið Finnboji Arge, í lotuni landsstýrismaður fyri tann føroyska liberala fólkaflokkinn, og sum sjálvur fjórði stóð 4. júlídag í kantinuni hjá LV og proklameraði, at Henning Jacobsen í dögverðatímanum sama dag officielt varð koyrdur til hús úttan grund, og at annar her hjástaður persónur er settur sum stjóri á LV í staðin.

Jólafundurin

Undir jólahalguni hevði eg verið í sambandi við tinglimir flokksins og logmann og spurt um, hvat málið veruliga snúði seg um, og bara hevði fingið loftnað og hálvjartað aftursvar sum: eg veit ikki, eg forstandi einki, eg fái so lítillt sagt og gjørt o.s.fr. Tá spurdi eg Finnboja beint fram: "Hvat er hetta fyri nakað, og hvør stendur aftanfyrir hesa atgerð?".

Til hetta svaraði Finnboji Arge ráðsligur: "Um nakar heldur, at eg geri hetta, sum nú er farið fram, úttan at hava fullan politiska uppbyggjing aftanfyrir meg, so fer hann skeivur!".

Eg spurdi síðani við ábending móti Reidari Nónfjall: "Hvat hevur hesin persónur fram um Henning Jacobsen í vitan, evnum, kunnleika og erfaringum?".

Til hetta gav F. Arge eitt typiskt og víkjandi politikarasvar: "Eg skal bara vísa til rapportin, har nevndin undir forsetismálaráðharranum gevur Strandferðsluni toppkarakter undir Reidari Nónfjall fyri bæði broytingar, leiðslu, sparringar og góða rokskaparforslu".

Soleiðis fullu orðini, mær vitandi, og eini 30 fólk vóru til staðar og eru vitnir til hetta.

Um tann fyrsta pástandin: um fulla politiska uppbyggjing, hevur samgongan longu haft F. Arge í "bobbubað" og rúpað hann til við neglabust og Rexona í 2-3 tímar. Hann fekk eina langa nös og krav um skrivliga frágreiðing o.a., sum nú verður bíðað eftir. F. Arge viðgækk eisini aftaná, at hann nokk hevði runnið fyri

ein hálvan vind.

Eftir henda stutta og lagnukvíðna fundin 4. júlídag fóru Levi Hentze, skrivstovustjóri og eg upp á ovastu hædd at kanna tann seinna pástandin og tóku fram umrødda rapportin frá: Det rådgivende udvalg vedrørende Færøerne. Beretning om den økonomiske udvikling på Færøerne i 1997/98. Udgivet i december 1998.

Strandferðslan

Um Strandferðsluna: 4.4 Kystfarten, á síðu 75 standa hesi orð:

1. Som Kystfarten er organiseret i dag er det vanskeligt at vurdere, om selskabet drives effektivt.
2. Som et minimum bør det i fremtiden sikres, at selskabets omkostninger kommer klart frem.
3. Det kan ske gennem et krav om udarbejdelse og udlevering/offentliggørelse af interne regnskaber for forskellige forretningsområder.

4. Gennem en konsekvent regulerings-, udliciterings- og privatiseringsstrategi kunne virksomheden tænkes effektiviseret yderligere.

Af mulige initiativer kunne

Arnstein Niclasen

til overvejelse nævnes:

a) Et frasal af selskabets lastbiltransport. Det virker ikke umiddelbart velbegrunder, at landstyre er i et forretningsområde, der i øvrigt drives kommercialt og med betydelig konkurrence fra private udbydere.
b) Udlicitering af færgeruter.
c) Udlicitering af de resterende busruter.

Hvar er her nakar toppkarakterur til Strandferðsluna og stjóra? 11 ella 13-tolmi? Nei, heldur er talan um 03 og 05, sum krevur bata!

Hvat er endamálið?

Vanligi veljarin spyr tí við framhald á síðu 5